

ANVEND EN LAVERE TÆRSKEL FOR SKULPESNUDEBILLER I VINTERRAPS

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Der foreligger ikke nogen velbegrunderet bekæmpelsestærskel. Den i Danmark anvendte tærskel på 6 skulpesnudebiller pr. plante vurderes at være for høj, og det anbefales i år at anvende en tærskel på 1-2 skulpesnudebiller pr. plante.

Inhold

- [Biologi](#)
- [Bekæmpelsestærskler](#)
- [Bekæmpelse](#)
- [Hensyn til bier](#)
- [Resistens mod skulpesnudebiller](#)

Som bekendt er der i år mange skulpesnudebiller. Se også [PlanteNyt 2311](#). Det varme vejr har resulteret i indflyvning i mange blomstrende rapsmarker, og i flere marker optræder der kraftige angreb. I det følgende er skulpesnudebillens biologi og bekæmpelsestærskler derfor nærmere omtalt. Det vurderes, at den danske bekæmpelsestærskel på 6 skulpesnudebiller pr. plante er for høj, og det anbefales i år at anvende en tærskel på 1-2 skulpesnudebiller pr. plante.

BIOLOGI

Skulpesnudebillerne overvintrer i hegn og lign. Begyndende indflyvning til rapsen sker ved begyndende blomstring. Hovedindflyvning sker ved over 20°C. De fleste skulpesnudebiller flyver først ind ved fuld blomstring. De første ca. 2 uger optager billerne næring og først herefter begynder de at lægge æg i skulperne. Æggene er hvidglinsende og ovale. Hver hun lægger kun 1 æg pr. skulpe, så hvis der er to æg, stammer æggene fra to forskellige hunner. Store planter i

marken foretrækkes til æglægning. I gennemsnit lægger hunnerne ca. 60 æg, så hver gang der findes 2 skulpesnudebiller (han + hun) lægges der omkring 60 æg. Ikke alle æg udvikles dog til larver. Rapsen vil også i mindre omfang have mulighed for at kompensere for angrebene. Æggene klækker efter 8-9 dage, hvorefter de begynder at æde af frøene. Hver larve æder i dens udviklingstid på 30-40 dage ca. 3 til 5 frø.

Larven er 4-5 mm lang, lemmeløs, krum og med lysebrunt hoved. Skulpesnudebillens æglægningshul kan også skabe indfaldsvej for skulpegalmyg. Er dette tilfældet, dør skulpesnudebillens larve, og larverne af skulpegalmyg overlever. Ved angreb af skulpegalmyg springer skulperne op, og hele frøindholdet i skulpen tabes. Små skulper under ca. 2 cm kan angribes af skulpegalmyg alene uden snudebillens hjælp.

Den fuldt udviklede larve af skulpesnudebillen borer et hul på 1 mm i skulpen og forpupper sig i 5-10 cm's dybde i jorden. Ca. tre uger efter forpupning kommer de nye skulpesnudebiller frem i august og opholder sig på korsblomstrede planter. I 2015 var der i august massive forekomster af den nye generation af skulpesnudebiller. Der er kun 1 årlig generation af skulpesnudebiller, og billerne går til overvintring i hegn o.lign. omkring slutningen af august.

[Til top](#)

BEKÆMPELSESTÆRSKLER

Tilsyneladende foreligger der ikke forsøg med bekæmpelse af forskellige angrebsgrader af skulpesnudebiller og dermed en velbegrunnet bekæmpelsestærskel. Den i Danmark anvendte tærskel på 6 skulpesnudebiller pr. plante er heller ikke velbegrunnet, og sikkert er den danske tærskel for høj. I tabel 1 ses en oversigt over de anvendte bekæmpelsestærskler i nogle af vores nabolande. Ingen af landene har kunnet henvise til en forsøgsmæssig baggrund for tærsklerne.

I år er der i mange marker så mange skulpesnudebiller, at tærsklen er overskredet uanset om den er 1 eller 6 skulpesnudebiller pr. plante. Det vurderes dog, at bekæmpelse også er rentabel ved 1-2 skulpesnudebiller pr. plante, så denne tærskel anbefales i stedet anvendt fra fuld blomstring i år.

Tabel 1. Anvendte bekæmpelsestærskler for skulpesnudebiller i nogle af vores nabolande.

Land	Bekæmpelsestærskel, antal biller pr. plante
Danmark	6,0
Sverige	Der henvises til tærsklerne i DK og Tyskland
Tyskland	0,5 -1,0, hvor den lave tærskel benyttes ved en høj forekomst af skulpegalmyg
UK	0,5 -1,0, hvor den lave tærskel benyttes i den nordlige del af landet

Undersøg alle blomster på en plante, og pas på ikke at ryste planterne før undersøgelse, da skulpesnudebillerne let falder af. Anvend derfor en dyb balje eller lign. til at banke blomsterstandene i, når marken undersøges.

BEKÆMPELSE

Da skulpesnudebillerne kan flyve ind i markerne over en længere periode, kan der være behov for mere end 1 behandling. Virkningstiden af en behandling med pyrethroid, som er kontaktmidler, er ca. en lille uge. Ved bekæmpelse allerede ved begyndende blomstring er virkningstiden kortere, fordi mange knopper efterfølgende springer ud, hvorved den nye skulpe midt i blomsten er ubehandlet. Bekæmpelse anbefales fra fuld blomstring, da der her opnås lidt længere virkningstid, ligesom skulpesnudebillerne først begynder æglægning ca. 2 uger efter indflyvning til marken.

I tabel 2 ses en oversigt over normaldosier for godkendte midler i raps. Bemærk at godkendelsen for Mavrik for nylig er blevet udvidet og nu også omfatter skulpesnudebiller og skulpegalmug. Det fremgår, at såfremt man ikke har midler på lager, så er Mavrik, Karate, Kaiso Sorbie og Fastac de billigste løsninger med de nuværende afgifter.

Der findes kun få forsøg med nedsatte doser mod skadedyr i raps. Da rapsen (uanset dosis) ret hurtigt er ubeskyttet, anbefales det mod skulpesnudebiller og skulpegalmug at anvende nedsatte doser - dvs. 50-75 pct. af normaldosering. Vær opmærksom på, at normaldosering af Fastac 50 mod skadedyr i raps efter revurderingen er nedsat fra 0,25 til 0,15 l pr. ha, hvorfor det ikke anbefales at reducere dosis for dette middel.

Bayer anbefaler, at Biscaya i år ikke anvendes i raps under blomstring pga en lille risiko for overskridelse af grænseværdien i honning. Grænseværdien forventes dog hævet igen. Se nærmere i [PlanteNyt nr. 2285](#) og [PlanteNyt 2262](#).

Tabel 2. Normaldosier for godkendte skadedyrsmidler i raps.

	Fastac 50	Karate 2,5 WG	Kaiso Sorbie	Mavrik	Cyperb 100/ Cyperb 100 W	CythrIn 500	Nexide CS
Skulpesnudebiller	0,15	0,3	0,15	0,2	0,25	0,05	0,06
Skulpegalmug	0,15	0,3	0,15	0,2	0,25	0,05	0,06
Max. antal behandlinger pr. vækstsæson i raps	2	3	1	2	1	1	3
Pris, kr. pr. normaldosering (inkl. ny afgift, ekskl. moms)	96**	142	143	112	417-422	401	392

** Normaldosering er efter revurderingen nedsat fra 0,25 til 0,15 l pr. ha, hvorfor det ikke anbefales at reducere dosis af dette middel.

[Til top](#)

HENSYN TIL BIER

Pyrethroider må over blomstrende planter kun udbringes uden for biernes flyvetid, dvs. i perioden ca. kl. 21-03 (sommertid) - tjek altid marken for bier, før en bekæmpelse foretages. Af de viste midler i tabel 2 må kun Mavrik udsprøjtes hele døgnet, da midlet er uden bimærke

RESISTENS MOD SKULPESNUDEBILLER

I Nordtyskland er fundet en del tilfælde af resistens hos skulpesnudebiller mod pyrethroider. Mavrik virker i den forbindelse som øvrige pyrethroider. Der er ikke testet skulpesnudebiller i Danmark, men det vil blive forsøgt at få nogle populationer testet i år.

Foto 1. Skulpesnudebiller er her banket ud i hånden. Anvend en dyb balje eller lign. til at banke blomsterstandene i, når marken undersøges.

Kontakt din lokale rådgivningsvirksomhed, hvis du vil vide mere om dette emne.